

О Д Г О В О Р И
Кривичног одељења Врховног касационог суда
на спорна правна питања нижестепених судова
са седнице одржане 13.05.2014. године

ЗКП

1. Питање примене одредбе члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП – упознавање са садржином исказа саоптуженог - односно уколико је у једном поступку више лица било оптужено и према некоме је раздвојен поступак из одређених разлога или му је суђено у одсуству, да ли се такво лице може саслушавати као сведок или се са садржином исказа саоптуженог према коме је поступак окончан, упознати применом наведене одредбе?

ОДГОВОР:

По ставу Врховног касационог суда, три су процесне ситуације у којима се као спорно јавља ово питање. Прво, то је ситуација када је поступак вођен према више лица па се понавља према окривљеном коме је суђено у одсуству (према саокривљенима је поступак правноснажно окончан). У овој процесној ситуацији примењује се одредба члана 481. став 2. ЗКП у складу са којом се у поновљеном поступку саучесник окривљеног који је већ осуђен, не може саслушавати нити се може суочити са окривљеним, већ ће се упознавање са садржином исказа осуђеног саучесника обавити у складу са чланом 406. став 1. тачка 5) ЗКП, с тим да се пресуда не може искључиво или у одлучујућој мери заснивати на том доказу.

Друга процесна ситуација је када је оптужено више лица и у поступку по жалби према једном лицу буде укинута пресуда, а према осталима првостепена пресуда се потврди и у односу на њих је правноснажна па је питање да ли се саокривљени, према којима је пресуда постала правноснажна, могу испитати као сведоци?

Трећа процесна ситуација се јавља када се поступак према више саоптужених раздвоји (независно од тога да ли је један о поступака правноснажно окончан или теку два поступка).

Сматрајући да је интенција законодавца била да се у датим процесним ситуацијама избегне дуплирање процесних улога (и окривљени и сведок), Врховни касациони суд је на становишту да се у ове три процесне ситуације окривљени не могу испитивати као сведоци него ће се са записницима о садржају њихових ранијих исказа упознати на начин предвиђен чланом 406. став 1. тач.5) ЗКП а да суд, у другим процесним ситуацијама, водећи се начелима непосредности и контрадикторности, не мора применити ову одредбу уз детаљно и јасно образложење за такву своју одлуку.

.....

2. Да ли је неопходно постојање наредбе тужиоца о отварању истраге као предуслова да би судија за претходни поступак одобрио примену неке од посебних доказних радњи, односно на основу те наредбе према чињеничном опису

и стању могао да процени да ли има основа за доношење одлуке о предузимању било које посебне радње доказивања?

ОДГОВОР:

За доношење одлуке судије за претходни поступак по предлогу јавног тужиоца за предузимање посебних доказних радњи (одредбе члана 161 – 187. ЗКП), није неопходно да је наредбом тужиоца покренута истрага (посебне доказне радње могу се предузети и да би се спречило извршење кривичног дела - члан 161. став 2. ЗКП, односно, јавни тужилац након што је упознат са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи и не мора покренути кривични поступак – члан 163. став 1. ЗКП) али јавни тужилац мора уз предлог дати образложење и податке на основу којих ће судија моћи да процени да ли су испуњени услови за њихово предузимање – члан 161. ЗКП.

.....